

MOTIE VAN HET LID VAN GENNIP C.S.
Voorgesteld 12 september 1995

De Kamer,

gehoord de beraadslaging;

overwegende, dat het dringend noodzakelijk is in ons land om natuurwaarden veilig te stellen en natuur en landschap geen restpartij te laten zijn bij de vele claims die – met name van buiten – op het landelijk gebied gelegd worden;

overwegende, dat de situatie in de landbouw zeer snel verandert, waardoor vooronderstellingen over een periode van vijftientig jaar zich verregaand kunnen wijzigen;

overwegende, dat op meerdere plaatsen en streken de onrust sterk groeit onder de agrarische bevolking, plattelandsgemeenschappen en vele anderen, omdat een planologische top down-benadering noch recht doet aan een adequaat natuur- en landschapsbeheer, noch de aanwezige inzichten en mogelijkheden van agrariërs en grondbezitters als minstens gelijkwaardig aan de inzichten van anderen tot hun recht laat komen;

overwegende, dat blijkt dat de bereidheid van agrariërs en grondbezitters snel toeneemt om middels agrarisch natuurbeheer actief mee te werken aan behoud, herstel en opbouw van natuur en landschap;

verder overwegende, dat grote onduidelijkheid is ontstaan over de vraag of het principe van vrijwilligheid en draagvlak onverkort wordt gehandhaafd;

voorts overwegende, dat volgens integrale berekeningsvormen agrarisch natuurbeheer in veel meer gevallen dan tot nu toe gepraktiseerd of voorgenomen wordt de Nederlandse gemeenschap in staat zou stellen voor de beschikbare bedragen een veel groter areaal natuur en landschap te herstellen en te behouden;

vervolgens overwegende, dat rechtszekerheid, de sociale en economische perspectieven voor overleven van agrariërs en plattelands-

gemeenschappen ernstig bedreigd kunnen worden door ontijdige aanwijzingen en begrenzingen die noch gestoeld zijn op breed en diep overleg, dat duidelijke indicaties voor vrijwilligheid terzake verkoop of alternatieven heeft gegeven, noch gestoeld is op een snelle implementatie;

tenslotte overwegende, dat brede zorg erover bestaat, dat de aanwijzingen en begrenzingen binnen de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) niet gepaard gaan met de beschikbaarheid van financiële middelen voor een adequate en snelle vergoeding van de te verwerven gronden;

verzoekt de regering,

- de provincies in staat te stellen en aan te moedigen hun prioriteiten voor verwerving in de eerstkomende jaren te richten op die gebieden binnen de EHS die onafhankelijk van de wisselende agrarische ontwikkelingen veilig gesteld moeten worden en waarvoor op dit moment draagvlak en vrijwilligheid verzekerd zijn, en op basis daarvan, en niet omgekeerd, de planologische begrenzing vast te stellen;
- dientengevolge ook meer mogelijkheden te creëren voor de uitwisseling van aantallen hectaren binnen een provincie dan wel tussen provincies wanneer daar meer draagvlak te vinden is voor verwerving;
- een duidelijke indicatie per provincie te geven van de beschikbare middelen over een periode van maximaal 10 jaar en zo de provincie in staat te stellen indicatieve plannen voor diezelfde maximale periode op te stellen;
- vanuit dat tijdsperspectief een open overleg aan te gaan met de meest betrokkenen, waaronder op de eerste plaats de agrariërs en grondeigenaren, en pas tot nadere invulling van de vormen van natuurbouw en -beheer te komen op basis van zulk overleg;
- in de lijn met de Nota «Dynamiek en Vernieuwing» op substantieel ruimere wijze, ook binnen de EHS, mogelijkheden te scheppen voor agrarisch natuurbeheer, zowel op in eigendom blijvende percelen als daar waar enigszins mogelijk ook, bijvoorbeeld via natuurcoöperaties, op in collectieve handen zijnde terreinen en daarbij naast licht en zwaar beheer ook innovatieve vormen van agrarisch natuurbeheer een kans te geven zoals erfpachtscontracten;
- een adequate en stimulerende vergoeding voor dit beheer te verstrekken, inclusief de eventuele waardedaling van de gronden en bedrijven, en indien nodig de financiering daarvoor te vinden in eerder voor beheer en verwerving van te collectiviseren terreinen gereserveerde en gebudgetteerde middelen;
- te allen tijde tijdens de implementatie van de EHS het beginsel van vrijwilligheid te handhaven, tenzij het gaat om onverplaatsbare en essentiële onderdelen van de EHS en waarvoor geen particulier beheer mogelijk is;
- de financiële en organisatorische voorwaarden te scheppen, dat bij aanbod van gronden onder dit schema, een zeer snelle afwikkeling (binnen een jaar) kan plaatsvinden;
- om daarnaast er op toe te zien, dat in aangewezen gebieden de brede voorwaarden voor huidig en toekomstig normale agrarische exploitatie volledig gerespecteerd worden, inclusief de daarvoor benodigde waterhuishouding;
- om noodzakelijke compensaties ten gevolge van andere claims op het landelijk gebied in financiën te vertalen ter realisering van de EHS;
- om de gevreesde financiële tekorten bij verwerving en beheer op te vangen, wanneer deze zich voordoen, door de toevoeging van extra-middelen uit de rijksbegroting, dan wel voor een duidelijke periode het ambitieniveau aan te passen aan de beschikbare middelen, en waarbij

recht gedaan wordt aan wat de vergoedingen betreft marktconformiteit plus adequate compensaties en reële mogelijkheden voor hervestiging,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Gennip
Eversdijk
Baarda
Postma
Luimstra-Albeda
J. van Leeuwen